

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Aika 19.10.2017, klo 17:00 - 21:46

Paikka Kaupungintalo, lautakuntien kokoushuone

Käsitellyt asiat

§ 38 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 39 Pöytäkirjan tarkastus

§ 40 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus/sivistysjohtaja

§ 41 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

§ 42 Vammaisneuvoston edustajan läsnäolo- ja puheoikeus kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa

§ 43 Talousarvion toteutumisen seuranta 9/2017, kasvatus- ja opetuslautakunta

§ 44 Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvio vuodelle 2018 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 - 2021

§ 45 Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lukuvuoden 2018 - 2019 työ- ja loma-ajat

§ 46 Valtuustoaloite subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poistaminen ja ryhmäkoon palauttaminen aikaisempaan varhaiskasvatuksessa

§ 47 Aluehallintoviraston lisäselvityspyyntö Mikkelin kaupungin vuoropäiväkotin Vilttihaan syksyn 2017 tilanteesta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Taina Harmoinen, puheenjohtaja
Petri Tikkanen, poistui 20:32
Eero Aho, poistui 19:50
Hanne Vainio
Jenni Kolmisoppi, poistui 20:00
Juha Hakkarainen
Juuso Lahikainen
Niina Kuuva
Saara Vauhkonen
Ulla Yli-Karro
Kirsi Pokkinen

Muut saapuvilla olleet

Tiina Turunen, vicechairman1, sihteeri
Seija Manninen
Virpi Siekkinen
Edvin Ehrnrooth
Pirjo Vartiainen
Markku Aholainen, kaupunginhallituksen edustaja, saapui 17:11
Jenni Tissari, vammaisneuvoston edustaja, poistui 20:01
Jouni Riihelä, poistui 18:14

Poissa

Janne Strengell
Katriina Janhunen
Matti Laitsaari
Hanna-Noora Hurri, tekninen johtaja

Allekirjoitukset

Taina Harmoinen
Puheenjohtaja

Tiina Turunen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Hanne Vainio

Saara Vauhkonen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 38

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 39

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Tämän kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Hanne Vainio ja Saara Vauhkonen. Pöytäkirja tarkastetaan virastotalon asiointipisteessä tiistaina 24.10.2017 ja on sen jälkeen nähtävänä kaupungin yleisessä tietoverkossa..

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 40

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus/sivistysjohtaja

Henkilöstöpäätökset:

§71 Päätös Kirsi Pölläsen ottamisesta päiväkodin johtajan virkaan Kalevankankaan päiväkotiin 1.11.2017 alkaen, 29.09.2017

Hankintapäätökset:

§10 Lisenssien hankinta Chromebookien keskitettyyn oppilaitoshallintaan, 12.10.2017

Ehdotus

Esittelijä: Taina Harmoinen

Koska kasvatus- ja opetuslautakunnan puheenjohtaja ei ole havainnut viranhaltijapäätöksissä mitään sellaista, mikä olisi esteenä päätösten toimeenpanolle, lautakunnan puheenjohtaja esittää, ettei kasvatus- ja opetuslautakunta käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan viranhaltijan tekemiin päätöksiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

---

§ 41

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Kasvatus- ja opetusjohtaja

Hankintapäätökset:

§30 Ompelukoneiden hankinta, 22.09.2017

§31 Lähemäen koulun oppilastyöpisteiden hankinta Martela Oy:ltä hintaan 14915 euroa, 28.09.2017

§32 Koulutuksen hankinta, 02.10.2017

§33 Chromebook -laitteiden hankinta Kuntien Tiera Oy:ltä yhteishintaan 4697,75 euroa, 10.10.2017

Varhaiskasvatusjohtaja

§167 Antila Piia, palkkaaminen päivähoidonavustajan tehtävään erityispäivähoitoon 2.10.2017 alkaen, 27.09.2017

§175 Korhonen Anna-Leea, palkkaaminen lastentarhanopettajan sijaiseksi Rantakylän päiväkotiin ajalle 25.9.2017-31.5.2018, 04.10.2017

§177 Kontio Kati, palkkaaminen lastentarhanopettajan tehtävään Kalevankankaan päiväkotiin ajalle 30.9.2017-31.5.2018, 04.10.2017

§178 Rantakylä Anna Katriina, palkkaaminen lastentarhanopettajan sijaiseksi Naisvuoren päiväkotiin ajalle 2.10.2017-31.7.2018, 04.10.2017

§181 Summanen Minna, määräaikainen tehtäväsiirto lastentarhanopettajan sijaiseksi Peitsarin päiväkotiin ajalle 25.9.2017-31.7.2018, 06.10.2017

§182 Siikonen Anneli, määräaikainen tehtäväsiirto lastentarhanopettajan tehtävään Vilttihattu päiväkotiin ajalle 18.9.2017-31.5.2018, 06.10.2017

§184 Siitonen Hannu, palkkaaminen lastentarhanopettajan sijaiseksi Vilttihattu päiväkotiin ajalle 30.10.2017-31.5.2018, 06.10.2017

§185 Siikonen Anneli, määräaikainen tehtäväsiirto lastentarhanopettajan tehtävään Vilttihattu päiväkotiin ajalle 18.9.2017-31.5.2018, 10.10.2017

§187 Lauanne Hanna, palkkaaminen päivähoidonavustajan tehtävään erityispäivähoitoon Vilttihattu päiväkotiin ajalle 2.10.2017-2.6.2018, 11.10.2017

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen, sivistysjohtaja

Koska sivistysjohtaja ei ole havainnut viranhaltijapäätöksissä mitään sellaista, mikä olisi esteenä päätösten toimeenpanolle, sivistysjohtaja esittää, ettei kasvatus- ja opetuslautakunta käytä kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeuttaan viranhaltijoiden tekemiin päätöksiin.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lautakunta huomio, että § 182 ja § 185 ovat samat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 42

Vammaisneuvoston edustajan läsnäolo- ja puheoikeus kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa

MliDno-2017-2096

Valmistelija / lisätiedot:
Virpi Siekkinen

Hallintosäännön 140 §:n mukaan esimerkiksi vammaisneuvoston edustajien puhe- ja läsnäolo-oikeudesta toimielimen kokouksissa päättää asianomainen toimielin. Vammaisneuvosto on nimennyt 19.9.2017/§ 6 kasvatus- ja opetuslautakuntaan edustajaksi Hanna-Noora Hurrin ja varaedustajaksi Sanna Paasonen.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta antaa vammaisneuvoston edustajalle puhe- ja läsnäolo-oikeuden kasvatus- ja opetuslautakunnan kokouksissa. Vammaisneuvoston edustajaksi merkitään Hanna-Noora Hurri ja varaedustajaksi Sanna Paasonen.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Hanna-Noora Hurri, Sanna Paasonen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 43

Talousarvion toteutumisen seuranta 9/2017, kasvatus- ja opetuslautakunta

MliDno-2017-939

Valmistelija / lisätiedot:
Virpi Siekkinen

Liitteet

1 Liite seurantaan 30092017.pdf

Lautakunnan alaisen toiminnan talouden syyskuun lopun toteuma, raportti sekä johdon ennuste loppuvuodelle jaetaan ja esitellään kokouksessa.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin.

Tiedoksi

talouspalvelut

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

§ 44

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvio vuodelle 2018 ja taloussuunnitelma vuosille 2019 - 2021

MliDno-2017-1721

Valmistelija / lisätiedot:
Virpi Siekkinen

Liitteet

1 Liite Ta-esitys 2018 kasvatus- ja opetusltk19102017

Valmistelijat: sivistysjohtaja Virpi Siekkinen, 044 794 3000, taloussuunnittelijat Aija Kuuppo, 044 794 2443 ja Päivi Salovainio, 040 762 9065, kasvatus- ja opetusjohtaja Seija Manninen, 044 794 3010, varhaiskasvatusjohtaja Pirjo Vartiainen, 044 794 2373 Kaupunginvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista ja hyväksyä talousarvio. Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

1. kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
2. palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
3. kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
4. kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
5. elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arviointiin kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määritellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. (Kuntalaki 410/2015 §37)

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden loppuun mennessä seuraavan kalenterivuoden talousarvion ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. (Kuntalaki 410/2015 §110)

Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvion tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Määrärahat ovat lupa käyttää rahaa ja tulot ovat sitovia velvoitteita kerätä rahaa. Talousarvion määrärahat voi alittaa ja tuloja voi kerryttää talousarviota enemmän, mutta ei toisinpäin.

Talousarvioraami on lautakuntatasolla sitova valmistelupohja. Lautakunnat valmistelevat 2018 talousarvion kaupunginhallituksen 28.8.2017 § 54 hyväksymän raamin pohjalta. Kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti talousarvion valmistelun yhteydessä käydään läpi talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden avulla

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

---

talousarvio tasapainotetaan. Tasapainottamistoimenpiteet valmistellaan kaupungin johtoryhmän linjauksen mukaisesti. Kaupunginhallitus tekee talousarvion väliaikarvion lokakuun puoliväliin mennessä.

TALOUSARVION 2018 VALMISTELUN LÄHTÖKOHDAT JA SUUNNITELMAKAUDEN NÄKYMÄT

Kaupungin käyttötalouden reaalitilanne oli vuosina 2013 - 2015 alijäämäinen noin 4 - 5 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 reaalitaloudellinen tulos oli tasapainossa ja myös vuoden 2017 arvioidaan olevan tasapainossa. Mikkelin kaupungin taseessa on tilinpäätöksen 2016 mukaan noin 8,0 milj. euroa edellisten tilikausien ylijäämiä. Talouden näkymä vuosille 2018 - 2021 on alijäämäinen, taloudellinen tilanne ei kuitenkaan kestä merkittävää toimintakatteen heikkenemistä. Käytöstä poistuvia kiinteistöjä koskeva vuokratulojen vähentyminen sekä kiinteistöjen purkamismenoihin ja tasearvojen mukaisiin kertapoistoihin varautuminen vaikuttaa vuodesta 2018 alkaen käyttötalouden tulojen ja kulujen muutosten sekä poistojen kautta tulosta heikentävästi 4 - 5 miljoonaa euroa vuositasolla. Tulorahoituksella tai kertaerillä ei voida kattaa negatiivista tulosvaikutusta.

Suunnitelmakaudella toteutettavan sote- ja maakuntauudistuksen arvioidaan alentavan kaupungin saamia valtionosuuksia vuosina 2020 - 2023 noin 1,3 miljoonalla eurolla vuosittain. Sosiaali- ja terveystoimen menojen kasvu ennen maakuntauudistusta vaikuttaa alentavasti maakuntauudistuksen jälkeisiin kuntien valtionosuuksiin.

Palveluprosessien poikkihallinnollista kehittämistä jatketaan henkilöstö- ja palvelukehitysohjelman tavoitteiden mukaisesti. Kaupungin palveluprosesseja arvioidaan ja etsitään aktiivisesti tuottavampia toimintatapoja. Tavoitteena on tehostaa toimintaa ja toiminnan laatua sekä parantaa tuottavuutta ja kustannustehokkuutta. Talousarvion rakenne muuttuu talousarviovuoden 2018 ja suunnitelmavuosien 2019 - 2021 osalta palveluorganisaatiouudistuksesta johtuen.

Palkkakehitys perustuu voimassa oleviin sopimuksiin. Palkkalistauksessa on huomioitava, että palkkalistojen summia ei saa siirtää suoraan palkkakustannuksien pohjaksi, vaan palkkavarauksessa pitää huomioida toiminnassa tapahtuvat muutokset ja suhteuttaa henkilöstömäärä palvelutarpeisiin. Sopimuskaudella 1.2.2017 - 31.1.2018 palkkoihin ei tule sopimuskorotuksia. Seuraavan sopimuskauden mahdollisia korotuksia ei ole huomioitu palkkaliitteissä. Lomarahavaraus on 3,85 %, jossa on huomioitu kilpailukyky sopimuksen mukainen 30 % lomarahaleikkaus. Kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahaleikkauksen vaikutus työvoimakustannuksiin on vuodesta 2017 lukien keskimäärin -1,46 % ja työajan pidennyksen (30 min/vko) laskennallinen vaikutus keskimäärin -1,32 %. Vuonna 2018 kuntatyönantajan palkkaperusteinen eläkemaksu laskee 0,35 %. Lisäksi työnantajan keskimääräinen työttömyysvakuutusmaksu laskee 0,85 % ja työnantajien sairausvakuutusmaksua alennetaan 1,00 % vuonna 2018.

Muu kustannusten tason kehitys, kilpailukyky sopimuksen vaikutukset kuntatalouteen

Kuntien talousnäkökulmat vuodelle 2017 ovat tulopohjan vaimeudesta huolimatta kuitenkin hyvät. Kilpailukyky sopimuksen menosäästöt, perustoimeentulotuen Kela-siirto ja kuntien omat säästötoimenpiteet hidastavat toimintamenojen kasvua, minkä vuoksi vuosikatteen ja tilikauden tuloksen odotetaan yleisesti paranevan kuluvana vuonna.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Vuonna 2018 kuntien talousnäköymien odotetaan heikkenevän ja palautuvan vuoden 2016 tasolle. Kilpailukyky sopimuksen ja kuntien omat säästötoimet pitävät toimintamenojen kasvun maltillisena. Väestön ikääntymisestä ja palvelutarpeen kasvusta syntyvät paineet jatkuvat kuntataloudessa yhä voimakkaina. Kustannuskehitykseen vaikuttaa syksyn 2017 palkkaneuvottelut 1.2.2018 alkavan sopimuskauden osalta.

Mikkelin kaupungin talousarvioraami 2018 osoittaa -298,3 milj. euron toimintakatetta, mikä on 3,9 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2016 tilinpäätös (294,4 milj. euroa). Kustannusten nousu on noin 1,3 % tilinpäätöksestä 2016.

Kaupungin taloudellinen tilanne ei kuitenkaan kestä merkittävää toimintakatteen heikkenemistä. Talousarvion valmistelun yhteydessä käydään läpi talouden tasapainottamistoimenpiteitä, joiden avulla talousarvio 2018 tasapainotetaan.

KAUPUNGIN STRATEGIA VALTUUSTOKAUDELLE JA VISIO VUOTEEN 2021

Mikkelin kaupungin strategia on ollut kestävän kasvun ja hyvinvoinnin strategia. Perustehtävänä on rakentaa vastuullisesti asukkaiden, elinkeinojen ja ympäristön hyvinvointia. Tavoitteena on Digitaalinen Mikkeli – kestävästi uudistuva kasvukeskus Saimaan rannalla.

Strategiassa on ollut kolme näkökulmaa – asukkaiden, elinkeinojen ja ympäristön hyvinvointi – ja kullekin näistä on asetettu kolme tärkeintä tavoitetta.

Ohjelmat kaupungin strategian toteuttamisessa

Kaupungin tavoitteiden toteutuminen edellyttää tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä. Tämän tueksi kaupungilla on ollut käytössä hyvinvointiohjelmat, jotka on hyväksytty kaupunginvaltuustossa. Uuden strategian valmistelussa on alustavasti ollut vahva näkemys siitä, että em. hyvinvointiteemat ovat keskeisesti esillä ja ohjaamassa toimintaa myös uudessa strategiassa. Strategian näkökulmien mukaisia ohjelmia on ollut kolme: asukkaiden, elinkeinojen ja ympäristön hyvinvointi. Lisäksi toteutetaan henkilöstö- ja palvelukehitysohjelmaa.

Olellaisena osana kaupungin strategiaa ovat henkilöstö- ja palvelukehitysohjelman painopistealueet: Osaava johtaminen ja esimiestyö, asiakaslähtöinen henkilöstön osaamisen kehittäminen, Mikkelin Tapa Toimia – laadukkaat ja tehokkaat yhteiset toimintamallit ja vuorovaikutteinen toimintakulttuuri sekä hyvinvoiva henkilöstö – aktiivinen ja ennakoiva välittäminen.

Tuloskortit kaupungin strategian toteuttamisessa

Kaupunki hyödyntää tuloskortteja varmistaakseen sen, että palvelualueet ja lautakunnat toteuttavat valtuuston asettamia tavoitteita ja sitoutuvat niihin. Kukin palvelualue ja lautakunta ottavat vuosittaisen toimintansa suunnittelun ja seurannan pohjaksi kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niitä koskevat mittarit ja tavoitetasot. Syksyn 2017 suunnittelussa käytetään voimassa olevan strategian mittareita tai lautakunta/johdokunta esittää itse uusia kuvaavampia mittareita toiminnan vaikuttavuuden mittaamiseen sekä tavoitetasoa. Kaikki tavoitteet koskevat hyvinvoinnin lisäämistä ja pahoinvoinnin vähentämistä.

Lautakunnat määrittelevät mitä toimenpiteitä ne tekevät toteuttaakseen valtuuston asettamia tavoitteita. Toimenpiteet raportoidaan valtuustolle. Lisäksi lautakunnat määrittelevät, mitä muutoksia niiden mahdollisesti täytyy tehdä sisäisessä palvelu- ja suorituskyvyssä, jotta valtuuston määrittelemät tavoitteet ja niitä koskevat mittarit kehittyvät toivottuun suuntaan. Tehdyt esitykset huomioidaan syksyn 2017 strategiatyössä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Lautakunnan tulee siis määritellä päämäärien osalta mitä muutoksia on mahdollisesti tehtävä seuraavilla osa-alueilla, jotta kehitys on indikaattorin asettaman tavoitteen suuntaista:

Palvelut ja niiden laatu: Mitä muutoksia edellytetään palvelujen tuottamisessa, mistä luovutaan tai miten tuotetaan uudella tavalla, jotta päästään valtuuston asettamiin tavoitteisiin? Mitä toimia/muutoksia toimenpide edellyttää lautakunnan palveluissa, niiden tuottamisessa ja laadussa.

Rakenteet ja prosessit: Mitä muutoksia lautakunnan tulee tehdä palveluverkolle, rakenteille ja/tai prosesseille?

Esimiesten ja henkilöstön uudistuminen ja hyvinvointi: Mitä muutoksia tarvitaan esimiesten ja henkilöstön uudistumisessa ja hyvinvoinnissa?

ICT:n mahdollisuudet: Miten digitaalisuutta voidaan hyödyntää lautakunnan palveluissa ja prosesseissa?

Talous: Mitä taloudellisia vaikutuksia edellä kuvatuilla muutoksilla on kaupungin talouteen (menojen lisäys/vähentyminen ja arvio euromääräisistä suorista vaikutuksista)?

LAUTAKUNNAN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAN SISÄLTÖ

Strategian ohjauksessa käytetään edelleen tulokorttia.

Perustehtävä

Tulokortin alkuun kirjoitetaan lyhyt yhteenveto toimielimen perustehtävästä.

Palvelusuunnitelma

Palvelusuunnitelmassa kerrotaan lyhyesti tärkeimmät ja keskeisimmät palveluun liittyvät kehittämissuunnitelmat ja palvelutuotantoon vaikuttavat muutokset.

Tarkoituksena on kuvata mihin suuntaan palveluita kehitetään.

Tulokortin rakenne

Tulokortti jakaantuu kahteen osaan:

- Kaupunginvaltuustolle ne toimenpiteet, joilla vaikutetaan hyvinvointi-indikaattoreiden myönteiseen kehittymiseen ja vastuutus palvelualueella (vastuuhenkilö, joka seuraa ja raportoi miten ao. palvelualueella toteutetaan toimenpiteitä valtuuston asettamien vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi)*
- Lautakunnan operatiiviset toimenpiteet, joilla on joko vaikutusta valtuustotason vaikuttavuuden toteuttamiseen tai oman toimintakyvyn parantamiseen.* Miten kehitetään vastuullisesti palvelu- ja suorituskykyä asukkaiden, elinkeinojen ja luonnon sekä ympäristön näkökulmista. Mitä muutoksia tarvitaan, jotta lautakunnan määrittelemät toimenpiteet ovat toteutettavissa ja valtuuston asettamat indikaattorit kehittyvät myönteiseen suuntaan. Muutostarpeita arvioidaan palveluiden ja niiden laadun, prosessien ja rakenteiden, henkilöstön ja esimiesten uudistumisen ja hyvinvoinnin sekä digitaalisuuden ja talouden näkökulmista.

Maisema

Maisema- lautakuntien talousarviossa suoritteet on kytketty määrärahoihin. Tilaus-tauluihin liitetään TP2016, TA2017, TA2018 ja MUUTOS 2018-2017 sekä MUUTOS % vuoteen 2018-2017 verrattuna. *Viestit tilaajalle- kentässä* kerrotaan keskeiset toiminnan muutokset, keskeiset toiminnan painopisteet ja perustelut määrärahamuutoksille sekä suoritemäärille.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginvaltuustolle annettavaan esitykseen valitaan vain keskeisimmät tunnusluvut, jotka kuvaavat toimialueen toimintaa. Lautakunnalle voidaan esittää laajempi määrä tunnuslukuja, joilla kuvataan myös toiminnan tasoa esim. asiakastytyväisyyssmittaukset.

Tunnusluvuista esitetään tilinpäätös 2016, talousarviot 2017 ja 2018 sekä toimintasuunnitelmavuodet TS 2019, TS 2020 ja TS 2021.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Henkilöstösuunnittelun tulee olla ennakoivaa toimenpiteiden suunnittelua ja varautumista toiminnan edellyttämiin henkilöstöä koskeviin muutoksiin. Kaupungilla tulee olla optimaaliset henkilöstörakenteet ja -mitoitukset. Ennakoivalla henkilöstösuunnittelulla varmistetaan palvelutuotannon kannalta tarkoituksenmukainen henkilöstön määrä ja rakenne. Tavoitteena on osaamisen kehittäminen ennakoivasti ja osaamisen täysimääräinen hyödyntäminen. Henkilöstön osaamista kehitetään entistä suunnitelmallisemmin palvelujen ja asiakastarpeen mukaisesti. Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen on yksi painopistealueistamme. Vapautuvat hallinnon ja tukipalvelutehtävät täytetään ensisijaisesti sisäisin järjestelyin. Henkilöstösuunnitelma laaditaan seuraavasti:

Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat muutokset vuosina 2018 - 2021

- Toiminnan ja toimintaympäristön muutos
- Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Henkilöresurssin kohdentaminen/siirtäminen sisäisesti

- Määräaikainen henkilöstö
- Henkilöstömenojen tarkastelu: vuonna 2018 käynnistetään hallinto- ja tukipalvelutehtävien osalta tavoitetaso tarkastelu palveluorganisaatiomuutoksen 2. vaiheena.
- Työhyvinvoinnin edistäminen
- Kehityskeskustelut 100 %

INVESTOINNIT

Kaupungin tavoitteena on, että investointiohjelma on maltillinen ja sitä ei toteuteta velkarahalla. Tämä tarkoittaa sitä, että tavoitteena on pitää nettoinvestoinnit poistojen tasossa (noin 17milj. euroa), pois lukien Vesiliikelaitoksen laitosinvestointi. Tavoitteena olevaan poistotasoon pääsemiseksi suunnitelmavuosien investointiohjelmaa on karsittu ja hankkeita siirretty eteenpäin. Em. poistotasossa ei ole huomioitu kertaluonteisia, käytöstä poistettujen kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia. Irtaimiston osalta investointiosaan budjetoidaan yli 10 000 euroa maksavat koneet ja kalusto sekä muu irtaimisto. Irtaimiston hankintaperusteet on myös ilmoitettava. Irtaimistomäärärahan käyttö-kohteen muutos on aina hyväksyttävä kaupunginvaltuustolla. Jokainen investointiesitys on selkeästi yksilöitävä, eikä ao. määrärahaa saa käyttää muuhun tarkoitukseen.

KESKITETYT VELOITUKSET

Työterveyden kustannukset: palvelualueet budjetoivat työterveyden palvelut oman arvion perusteella perustuen vuoden 2016 käyttöön.

Työllistämistukipalkat budjetoidaan keskitetysti Hallintopalvelut- yksikössä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Tietohallinnon kustannukset: koko kaupunkia koskevat IT-kustannukset laskutetaan tietohallintopalveluista ja jaetaan keskitetysti toimialojen kuluksi sovitulla laskutusperusteella.

SISÄISET ERÄT (VYÖRYTYSERÄT)

Sisäiset vuokrat vyörytetään vuokratulot kustannuspaikoille tilojen käytön mukaisesti. Vuokria ei koroteta vuodelle 2018.

Yleishallinto tuottaa sihteerin, talonmiehen- ja vahtimestaripalveluita. Veloitus perustuu palvelualueille osoitettuun henkilöstömäärään.

Henkilöstöpalvelut: keskitettyihin henkilöstöpalveluihin luetaan ns. työnantajapalvelut, työsuojelu sekä henkilöstöhallinnon palvelusopimukseen perustuvat kustannukset Kunnan Taitoa Oy:lle. Sisäisen veloituksen perusteena on käyttösuunnitelmassa 2017 budjetoidut palkat.

Puhelinvaihteen kustannusten veloitus perustuu käytössä olevien liittymien määrään.

Ruoka- ja puhtauspalvelut: puhtauspalveluiden veloitus perustuu solmittuihin palvelusopimuksiin ja ruokapalveluiden hinta määräytyy tilattavien ruokien määrällä /ruokapalveluiden kustannuksista.

Talouspalvelujen laskennan pohjana on käytetty vuoden 2016 tositerivimääriä (mm. ostolaskut, myyntilaskut, muistiot, palkkatositteet). Tositerivimäärällä on jaettu talouspalveluiden veloitettavat kustannukset, mitkä sisältävät mm. taloushallinnon palvelusopimukseen perustuvat kustannukset Kunnan Taitoa Oy:lle sekä KuntaERP:n vuosittaisen poiston.

Hankintapalveluiden veloitus perustuu yhteisesti kilpailutettavien hankintojen kustannuksiin. Jakoperusteena on käytetty vuoden 2017 käyttösuunnitelmaan varattujen määrärahojen (aineet ja tarvikkeet, palvelujen ostot, vuokrat, muut kulut) suhdetta soveltuvin osin.

Tietohallintopalveluiden veloitukseen sisällytetään tietohallintoyksikön operatiivinen toiminta. Laskennassa on käytetty vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa varattujen määrärahojen suhdetta toimialoilla.

PROJEKTIT/HANKKEET

Projektisuunnitelma esitellään projektitoiminnan käsikirjassa kuvatulla tavalla. Kunkin projektisuunnitelman kohdalla arvioidaan kehittämisestä aiheutuvia taloudellisia ja asiakashyötyjä sekä yhteyttä kaupungin strategiaan.

ESITYSTEN VALMISTELUAIKATAULU

Lautakuntien ja liikelaitoksien johtokuntien talousarvioehdotukset valmisteluun liittyvine asiakirjoineen on oltava valmiina 20.10.2017 mennessä.

Kaupunkiympäristölautakunta, kasvatus- ja opetuslautakunta sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunta valmistelevat esityksensä SAP- järjestelmään ja Kuntamaisemaan.

Kasvatus ja opetuslautakunnan talousarvio

Kaupunginhallituksen antama talousarvioraami on seuraava: tulot 5,224 milj. euroa, menot 86,576 milj. euroa ja toimintakate 81,352 milj. euroa. Tulosalueet ovat valmistelleet talousarvionsa annettuun raamiin siten, että tulot ovat 5,375 milj. euroa

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

€ (ta2017 5,349 milj. euroa), menot 86,716 milj. € (ta2017 89,041 milj. euroa) ja toimintakate 81,340 milj. euroa (ta2017 83,693 milj. euroa). Lautakunnan alaisen toiminnan toimintakate asettuu raamiin alittaen sen 12 000 eurolla. Raamivalmistelussa on huomioitu organisaatiossa tapahtuva muutos 1.1.2018 alkaen. Tällöin kansalaisopiston tulosalue siirtyy hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alla olevalle elinikäisen oppimisen ja osallisuuden tulosalueelle tulosyksiköksi ”kansalaisopisto”. Näin ollen kasvatus- ja opetuslautakunnan tulo- ja meno-raamista siirrettiin kansalaisopiston osuus ta2017-mukaisin euroin hyvinvoinnin ja osallisuuden lautakunnan alle (ta2017: toimintatuotot 0,476 milj. euroa, toimintakulut 1,974 milj. euroa, toimintakate 1,498 milj. euroa).

Talousarvion laadinnassa toiminnan ja talouden asettamista annettuun raamiin on edesauttanut hallintopalvelukeskuksen kustannusten tarkentuminen sekä KUEL-maksujen ja muiden henkilösivukulujen pieneneminen vuoden 2017 tasosta. Johtamisen tukipalvelut/palvelualueen hallinto pitää sisällään kasvatus- ja opetuslautakunnan kulut, sivistysjohtajan, kehittämispäällikön, palvelupäällikön ja ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin kustannukset sekä Hyvinvoinnin virtaa Mikkeliissä –hankkeen. Hanke päättyi kesäkuussa 2018 ja uutta kansalaistoimijälhtöistä osallisuushanketta valmistellaan siten, että päätös hankkeesta saadaan keväällä 2018 ja hanketoiminta käynnistyy heinäkuussa 2018. Hankkeelle on tehty tulo- ja menovaraukset budjettiin. Hallinnon toimintatuotot ovat 0,265 milj. euroa (ta2017 0,291 milj. euroa), joka on hankkeen ESR-avustustuloa. Toimintakulut ovat 0,815 milj. euroa (ta2017 0,827 milj. euroa). Toimintakate on 0,550 milj. euroa (ta2017 0,536 milj. euroa).

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintatuotot ovat 4,974 milj. euroa (ta2017 4,462 milj. euroa). Toimintakulut ovat 79,934 milj. euroa (ta2017 80,095 milj. euroa). Toimintakate on 74,960 milj. euroa (ta2017 75,633 milj. euroa). Varhaiskasvatuksen lapsimäärän arvioidaan kasvavan, joka lisää asiakasmaksutuottoja, mutta tarkoittaa myös henkilöstömäärän tarkastelua lapsia/kasvattaja-suhteessa. Varhaiskasvatuksen henkilöstössä lisätään lastentarhanopettajien suhteellista osuutta. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman, esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelman sekä perusopetuksen uuden opetussuunnitelman edellyttämiä materiaaleja ja laitteita sekä oppimisympäristöjä kehitetään sekä kasvatus- ja opetushenkilöstön osaamista kehitetään. Tulosalueen talousarvioehdotus ei sisällä palveluverkkoon liittyviä toimenpiteitä. Huom! Talousarvio ei sisällä mahdollista varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutosta ja sen vaikutuksia asiakasmaksutuottoihin. Jos eduskunta hyväksyy uuden asiakasmaksulain, tulee se voimaan 1.1.2018. Alustavien laskelmien perusteella lain muutos aiheuttaa arviolta yhteensä noin 450.000 euron asiakasmaksutulon menetyksen ja lisärahan tarpeen palveluseteliin.

Lukiokoulutuksen, toisen asteen ja korkeakouluyhteistyön tulosalueen toimintatuotot ovat 0,136 milj. euroa (ta2017 0,120 milj. euroa). Toimintakulut ovat 5,966 milj. euroa (ta2017 6,146 milj. euroa). Toimintakate on 5,830 milj. euroa (ta2017 6,026 milj. euroa). Syksyn 2017 aikana odotetaan Opetus- ja kulttuuriministeriöltä päätöstä Mikkelin lukion urheilulinja-hakemukseen. Mikkelin lukiokoulutuksen uusi organisaatio- ja johtamisjärjestelmä, jolla tiivistetään lukioiden ja Otavan Opiston nettilukion yhteistyötä ja hyödynnetään kunkin lukion vahvuuksia yhteisen lukiokoulutuksen kehittämiseksi, otetaan käyttöön 1.1.2018 alkaen.

Talousarviokirjan Maisema-työkalut tuodaan kokoukseen. Palvelualuejohtaja ja tulosaluejohtajat esittelevät talousarvion kokouksessa. Lisäksi tekninen johtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

---

esittelee kasvatus- ja opetuslautakunnan alaiseen toimintaan liittyvän investointiohjelman.

Liite Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvio vuodelle 2018 ja taloussuunnitelma vuosille 2019-2021

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta hyväksyy ja esittää lautakunnan talousarvion vuodelle 2018 ja taloussuunnitelman vuosille 2019 - 2021 kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta pyytää lausunnot kaikilta aluejohtokunnilta ja nuorisovaltuustolta talousarviosta 2018 ja taloussuunnitelmasta 2019 - 2021.

Lausunnot pyydetään toimittamaan suoraan kaupunginhallitukselle 17.11.2017 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti valtuuttaa viranhaltijat tekemään talousarvioon teknisiä korjauksia, jotka eivät vaikuta käsiteltyyn talousarvioon vuodelle 2018 ja taloussuunnitelmaan vuosille 2019 - 2021.

Lisäksi kasvatus- ja opetuslautakunta esittää Mikkelin kaupungin investointien osalta, että

- investointien tarvetta tarkastellaan palvelutarpeen ja kaupunkirakenneselvityksen yhteydessä
- korjausinvestointien sijaan painotetaan uusinvestointeja
- ongelmakohteisiin on reagoitava mahdollisimman nopeasti, vaikka väliaikaisratkaisuin.

Merkittään, että Eero Aho poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20:00.

Merkittään, että Jenni Kolmisoppi poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20:00

Merkittään, että Jenni Tissari poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20:01.

Merkittään, että Petri Tikkanen poistui tämän pykälän käsittelyn aikana klo 20:32.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus, aluejohtokunnat, nuorisovaltuusto

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

---

§ 45

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lukuvuoden 2018 - 2019 työ- ja loma-ajat

MliDno-2017-2101

Valmistelija / lisätiedot:
Seija Manninen

Liitteet

1 Peruskoulujen ja lukiokoulutuksen työ- ja loma-ajat 2018 - 2019.pdf

Perusopetuslain 23 §:n mukaan perusopetuksessa lukuvuosi alkaa 1. päivänä elokuuta ja päättyy 31. päivänä heinäkuuta.

Lukuvuodessa on 190 työpäivää. Lukuvuoden työpäivistä vähennetään kuitenkin muuksi arkipäiväksi kuin lauantaiksi sattuva itsenäisyyspäivä, loppiainen ja vapunpäivä. Lukuvuoden koulutyö päättyy perusopetusasetuksen 7 §:n mukaan viikon 22 viimeisenä arkipäivänä. Työ- ja loma-ajat lukuvuodelle 2018 - 2019 ovat valmistelussa ja esitys toimitetaan kokoukseen.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta vahvistaa perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lukuvuoden 2018 - 2019 työajat kokouksessa tehdyn esityksen mukaisesti.

Päätös

Hyväksyttiin liitteen mukaan.

Tiedoksi

Peruskoulut, lukiot, palvelujohtaja Mia Hassinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginvaltuusto, § 41, 12.06.2017

Kaupunginhallitus, § 34, 14.08.2017

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 46, 19.10.2017

§ 46

Valtuustoaloite subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajauksen poistaminen ja ryhmäkoon palauttaminen aikaisempaan varhaiskasvatuksessa

MliDno-2017-1401

Kaupunginvaltuusto, 12.06.2017, § 41

Vihreiden valtuustoryhmä esitti 12.6.2017 valtuustoaloitteenaan otsikkoasiasta seuraavaa:

"Esitämme, että Mikkelin kaupunki palauttaa 1) kaikille yhtäläisen subjektiivisen päivähoito-oikeuden ja 2) ryhmäkoon suhdeluvun tasolle, jolla se oli vuonna 2016.

Perustelut:

Varhaiskasvatustilain mukaan varhaiskasvatukseen on oltava suunnitelmallista ja tavoitteellista. Monipuolinen pedagoginen varhaiskasvatus edistää monin tavoin lasten oppimista, kasvua, kehitystä ja hyvinvointia.

Jokaisella lapsella on oikeus pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Tämän oikeuden rajoittaminen sen mukaan, ovatko lapsen vanhemmat töissä, opiskelemassa, työttömänä tai perhevapaalla ei ole perheiden edun mukaista. Rajaus vaikeuttaa toiminnan järjestämistä, asettaa lapset epätasa-arvoiseen asemaan ja tekee perheistä eriarvoisia. Varhaisilla, oikea-aikaisilla ja oikeansuuntaisilla tukitoimilla ehkäistään tuen tarpeen kasvua, myöhempiä ongelmia ja oppimisvaikeuksia.

Lapsiryhmän koko, rakenne ja ikäjakauma sekä ryhmän pysyvyys vaikuttavat keskeisesti varhaiskasvatukseen laatuun ja lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen. Päivähoito-oikeuden rajaaminen vaikuttaa myös niihin lapsiin, jotka yhä ovat hoidossa täyspäiväisesti. Rajaus tekee lapsiryhmistä suurempia, koska suhdeluvut lasketaan osapäivähoidossa olevien lapsien kohdalla eri tavalla kuin kokopäivähoidossa olevien kohdalla. Suuri lapsiryhmä on stressitekijä sekä lapselle että aikuiselle. Ryhmän koolla on vaikutusta lapsen vuorovaikutussuhteiden määrään ja laatuun.

Monet kunnat ovat linjanneet, että eivät ota lain suomaa heikennyksiä käyttöön varhaiskasvatuksessa käyttöön. Asian päätöksentekoon on ollut vaikutusta lapsivaikutusten arviolla. Nobelisti James Heckman on lausunut, että varhaiskasvatukseen sijoitettu euro tuottaa itsensä takaisin 7-13-kertaisena. OECD:n Pisa-tutkimuksista tehtyjen analyysien mukaan lapsen pitempiaikainen osallistuminen varhaiskasvatukseen näkyy selvästi ja pysyvästi oppimistuloksissa.

Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut vahvistavat kunnan vetovoimaisuutta ja elinvoimaa. Varhaiskasvatukseen ja sen laadukkuuteen satsaamisen tulisi olla meilläkin arvostuksessa korkealla. Näillä ratkaisuilla luodaan tulevaisuutta.

Mikkelissä 12.6.2017

Vihreä valtuustoryhmä

Kerttu Hakala, Heli Kauppinen, Nina Kontulainen, Veli Liikanen, Minna Pöntinen, Mikko Siitonen"

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmiteltavaksi.

Kaupunginhallitus, 14.08.2017, § 34

Ehdotus

Esittelijä: Timo Halonen

Kaupunginhallitus päättää lähettää aloitteen sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen valmisteltavaksi. Lisäksi kaupunginhallitus päättää, että vastaus aloitteeseen tulee käsitellä kaupunginhallituksessa viimeistään marraskuussa 2017.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 19.10.2017, § 46

Valmistelija / lisätiedot:
Pirjo Vartiainen

Vihreiden valtuustoryhmä (Kerttu Hakala, Heli Kauppinen, Nina Kontulainen, Veli Liikanen, Minna Pöntinen, Mikko Siitonen) esitti kaupunginvaltuustossa 12.6.2017 § 41 valtuustoaloitteenaan subjektiivisen päivähoiton palauttamista. Kaupunginhallitus lähetti 14.8.2017 § 34 aloitteen edelleen sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueen valmisteltavaksi siten, että vastaus aloitteeseen tulee käsitellä kaupunginhallituksessa viimeistään marraskuussa 2017.

Vihreiden valtuustoryhmä esittää, että kaupunki palauttaa 1) kaikille yhtäläisen subjektiivisen päivähoito-oikeuden ja 2) ryhmäkoon suhdeluvun tasolle, jolla se oli vuonna 2016.

Perustelussaan valtuustoryhmä toteaa mm. että jokaisella lapsella on oikeus pedagogiseen varhaiskasvatukseen. Oikeus pedagogiseen varhaiskasvatukseen toteutuu myös 20 h/vko varhaiskasvatuksessa.

Mikkelin kaupungissa varhaiskasvatusta 20 t/vko järjestetään osapäiväisenä varhaiskasvatyksiköissä ja sen lisäksi iltapäiväryhmissä Laajalammella Punapirtissä ja Lähemäellä Jussin Tuvassa ja aamupäiväryhmässä Launialan koululla lokakuun alusta alkaen.

Osaviikkoista varhaiskasvatusta tarjotaan yleensä lapsiryhmissä siten, että kaksi lasta käyttää yhtä paikkaa vuoropäivinä. Perheiden ja yksiköiden tilanteet huomioiden voidaan sopia myös muunlaisesta käytännöstä.

Niillä perheillä ja lapsilla, jotka tarvitsevat tukea, on mahdollista saada kokopäiväpaikka. Varhaisen tuen tarve pystytään havaitsemaan myös lapsilla, jotka ovat 20 h/vko varhaiskasvatuksessa.

Aloitteessa todetaan mm. että lapsiryhmän koko, rakenne ja ikäjakauma vaikuttavat keskeisesti varhaiskasvatuksen laatuun ja lasten yksilöllisten tarpeiden huomioimiseen. Ryhmien koot ja rakenteet vaihtelevat tälläkin hetkellä joka tapauksessa riippuen siitä, onko kyse osapäivä- tai kokopäiväryhmästä, alle tai yli kolmen vuoden ikäisten lasten ryhmästä, tai onko kyse alle tai yli kolmivuotiaista lapsista koostuvasta sisarusryhmästä. Näin ollen varhaiskasvatuksen laatuun ei

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

---

lapsiryhmän koko, rakenne tai ikäjakauma pitäisi vaikuttaa. Erityislapset otetaan ryhmän koossa, toiminnassa ja tuen eri muodoin aina huomioon. Valtuustoaloitteen mukaan päivähoito-oikeuden rajaaminen vaikuttaa myös niihin lapsiin, jotka yhä ovat hoidossa täyspäiväisesti. Aloitteessa todetaan, että rajaaminen tekee lapsiryhmistä suurempia, koska suhdeluvut lasketaan osapäivähoitossa olevien lapsien kohdalla eri tavalla kuin kokopäivähoitossa olevien kohdalla. Silloin kun kokopäiväryhmään sijoitetaan osapäivälapsia, lasten määrä lasketaan kokopäiväryhmän mukaan, eikä yhtä aikaa ryhmässä olevien lasten määrä suurene. Mikkeliissä olevissa osapäiväryhmissä lasten määrä on tällä hetkellä pienempi, kuin mitä se lain mukaan voisi olla.

Mikkeliissä on käytössä hoitoaikaperustaiset varhaiskasvatusmaksut, mikä aiheuttaa sen, että lapset eivät ole yhtä aikaa paikalla täysilukuisesti.

Mikkeliissä on lapsimäärää lisätty vain niissä osassa päiväkotien 3-5 -vuotiaiden ryhmissä, joissa sisäilmamittaukset ja neliömäärät sen sallivat. Ryhmien kokoa ei ole kasvatettu pienryhmissä, joissa on erityislapsia.

Siinä tapauksessa, että subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus palautettaisiin kokopäiväiseksi ja 3-5 -vuotiaiden lasten määrä suhteessa kasvatustyöntekijää kohden vähennettäisiin yhdellä lapsella, tarkoittaisi se sitä, että varhaiskasvatustilat ja -paikat eivät riittäisi ja henkilöstöä olisi palkattava lisää.

Tänäkin syysynä on selvitelty mahdollisia lisätiloja, jotta kaikille varhaiskasvatukseen tuleville olisi riittävä määrä paikkoja. Kokopäiväiseen subjektiiviseen oikeuteen ja pienempiin ryhmäkokoihin palattaessa, tarvittaisiin lisää henkilöstöä, paikkoja ja tiloja noin viiden lapsiryhmän kokoisen päiväkodin verran.

Varhaiskasvatuksen maksulakiin tulee muutos vuoden vaihteessa. Sen mukaan hoitomaksut alenevat melko suurella osalla perheistä, mikä tarkoittaa mahdollisesti myös varhaiskasvatuksen kysynnän lisääntymistä ja hoitopaikkojen tarpeen kasvua. Poliittisessa keskustelussa esille tullut 5-vuotiaiden ilmainen 20 t/vko varhaiskasvatus tukee käsitystä siitä, että osapäivähoitoa tulee lisätä tulevaisuudessa ja siihen suuntaan on Mikkeliissä jo toimittu lisäämällä Launialan koululle osapäiväryhmä.

Lisäksi kotona hoitavia perhepäivähoitajia on eläköitymässä, mikä tarkoittaa, että lapsia siirtyy päiväkoteihin ja heille olisi saatava noin 20 lisäpaikkaa, jos tilannetta ei ole ratkaistavissa omassa kodissaan hoitavilla perhepäivähoitajilla.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle esitettäväksi, että siinä tapauksessa, jos kokopäiväinen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus ja ryhmäkoot palautetaan vuoden 2016 tasolle, hankitaan ensin noin viiden ryhmän päiväkotia, johon muutosten johdosta paikkoja tarvitsevat lapset mahtuvat. Varhaiskasvatuksen talousarvioon olisi mm. henkilöstöä varten vastaavasti varattava enemmän määrärahaa. Muussa tapauksessa esitetään, että jatketaan toimintaa subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden ja ryhmäkoon suhdeluvun osalta nykyisellä tavalla.

Päätös

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Asiasta käydyn keskustelun aikana Juuso Lahikainen esitti Hanne Vainion kannattamana, että asia palautetaan uudelleen valmisteluun Vihreiden valtuustoryhmän valtuustoaloitteen mukaiseksi vuoden 2019 talousarvion valmistelun yhteydessä.

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi, puheenjohtaja totesi, että Juuso Lahikainen on tehnyt esittelijän ehdotuksesta poikkeavan kannatetun ehdotuksen, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti asian ratkaistavaksi äänestyksellä siten, että ne, jotka kannattavat esittelijän ehdotusta äänestävät "kyllä" ja ne, jotka kannattavat Juuso Lahikaisen ehdotusta äänestävät "ei". Selonteko keskustelusta ja äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin neljä (4) "kyllä"-ääntä (Taina Harmoinen, Niina Kuva, Ulla Yli-Karro, Kirsi Pokkinen), kolme (3) "ei"-ääntä (Juuso Lahikainen, Hanne Vainio, Juha Hakkarainen) ja yksi (1) "tyhjä" (Saara Vauhkonen).

Puheenjohtaja totesi, että esittelijän ehdotus on äänestetty kasvatus- ja opetuslautakunnan päätökseksi.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus, Virpi Siekkinen, Seija Manninen, Pirjo Vartiainen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

---

§ 47

Aluehallintoviraston lisäselvityspyyntö Mikkelin kaupungin vuoropäiväkoti Vilttihatun syksyn 2017 tilanteesta

MliDno-2017-1294

Valmistelija / lisätiedot:
Pirjo Vartiainen

Liitteet

1 Tarkastuspöytäkirja vuoropäiväkoti Vilttihatussa 24.5.2017 Aluehallintovirasto

Aluehallintoviraston lisäselvityspyyntö Mikkelin kaupungin vuoropäiväkoti Vilttihatun syksyn 2017 tilanteesta liittyen lasten määrään ja avustajien käyttämiseen kasvatusvastuullisina sijaisina.

Itä-Suomen aluehallintoviraston opetus- ja kulttuuritoimen vastuualue teki toiminnan tarkastuksen yhdessä Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun tarkastajan kanssa Mikkelin kaupungin vuoropäiväkoti Vilttihatuun 24.5.2017.

Tarkastuksen syynä oli Satu Taavitsaisen aluehallintovirastolle toimittama epäkohtailmoitus, jossa oltiin huolissaan vuoropäiväkoti Vilttihatun toiminnan turvallisuudesta sekä vastuullisesta ja laadukkaasta varhaiskasvatuksesta. Erityisesti kiinnitettiin huomiota ryhmäkokoihin, tiloihin, sijaisten saamisen ongelmiin, sijaisten pätevyyteen sekä avustajien käyttämiseen sijaisena.

Tarkastuksen yhteenvedon mukaan tarkastuskäynnillä saatujen tietojen perusteella vuoropäiväkoti Vilttihatussa järjestetään laadukasta varhaiskasvatusta avarissa ja uusissa tiloissa. Pöytäkirjassa todetaan lisäksi, että isossa vuorohoitoyksikössä henkilökunnan sijoittaminen ja työvuorojen tekeminen on haasteellinen tehtävä ja että ison yksikön etuna on mahdollisuus siirtää tarvittaessa henkilökuntaa ryhmästä toiseen sijaistarpeen ilmetessä ja toisen ryhmän lasten määrän ollessa pienempi. Koulutettujen henkilökohtaisten avustajien käyttäminen sijaisina todettiin olevan mahdollista, jos avustustehtävää ei juuri silloin ole. Yhteenvedossa mainittiin myös, että kaupunki on reagoinut sijaistarpeen kasvuun lisäämällä henkilökuntaa ja joustavoittanut sijaisten palkkausmenetelmiä.

Yhteenvedossa kerrotaan, että päiväkodin tilat antavat mahdollisuuden tilapäisissä ylityksissä pienryhmiin jakautumisen, kun lapsiryhmissä on vuorohoidon luonteesta johtuvaa lasten määrän vaihtelua hyvin paljon vuorokauden aikojen ja päivien välillä. Samalla korostettiin, että ryhmien kasvattaminen lisäämällä hoitajia ryhmään ja siirtyminen toisiin tiloihin voi olla vain tilapäinen ratkaisu. Ryhmäkokoa ja lapsimäärä on varhaiskasvatuslaissa ja päivähoitoasetuksessa määritelty, sitä ei saisi ylittää aikuisia lisäämällä. Yhteenvedossa todetaankin, että neljän aikuisen ryhmä ei ole sallittua (säännöllisesti). Tässä lainsäätäjä korostaa lapsen etua. Vilttihatussa etuna on mahdollisuus siirtyä tällaisissa tilanteissa omaan pienryhmätilaan, jolloin lasten hyvinvointi ei ole samalla tapaa vaarassa, kuin liian suurissa lapsiryhmissä toimiessa. Näin ei ole myöskään vaarana, että lapsilla olisi liian pienet tilat käytössään. Mikkelin kaupunki suunnitteli tulevalle toimintakaudelle joidenkin muiden yksiköiden aukioloajan laajentamista, jolloin vuorohoidon tarve mahdollisesti vähenisi Vilttihatussa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Tarkastuskäynnillä jäi kuitenkin epäselväksi, kuinka usein ryhmien jakautumista on tapahtunut kevään aikana.

Tarkastuspöytäkirjan lisäselvityspyynnössä aluehallintovirasto pyytää Mikkelin kaupungin kasvatus- ja opetuslautakuntaa tekemään ja toimittamaan Itä-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään 31.10.2017 mennessä selvityksen syksyn ajankohtaisesta tilanteesta, jossa kuvataan ainakin seuraavat asiat:

- 1) Syksyn 2017 tilanne, vuoropäiväkoti Vilttihattuun sijoitettujen lasten määrä päiväkotiryhmissä ikäryhmittäin, henkilökunnan kokonaismäärä.
- 2) Selvitys elo-syyskuun 2017 aikana avustajien käyttämisestä kasvatusvastuullisena sijaisena, samalla pyydetään toimittamaan sijaisena toimivien avustajien tutkintotodistusten kopiot.
- 3) Elo-syyskuun 2017 aikana ryhmäkohtaiset lapsimäärän ylitykset ja kuinka asia on ratkaistu päiväkotiryhmittäin. Mukaan voi tarvittaessa toimittaa dokumentteja (esim. Daisy-raportti) asian selventämiseksi.

1) Syksyn 2017 tilanne, vuoropäiväkoti Vilttihattuun sijoitettujen lasten määrä päiväkotiryhmissä ikäryhmittäin, henkilökunnan kokonaismäärä:

- Lasten ja henkilöstön määrä on tilanteesta 21.9.2017 Lasten kokonaismäärä on 118 ja lisäksi 49 muista päiväkodeista satunnaisesti olevia lapsia; henkilökuntaa on 30 ja päiväkodin johtaja.
- Iältään 0-2 vuotiaiden ryhmässä on kirjoilla 23 lasta; 1 lastentarhanopettaja ja 4 lastenhoitajaa. Elo-syyskuun aikana ei ole ollut kertaakaan tilannetta, että samaan aikaan olisi ollut enempää kuin kolmen kasvatusvastuullisen henkilön ryhmä paikalla (3 x 4 = 12).
- Iältään 3-4 vuotiaiden ryhmässä on kirjoilla 41 lasta; 2 lastentarhanopettajaa ja 3 lastenhoitajaa. Tässä ryhmässä on myös muista päiväkodeista ajoittain käyviä lapsia. Elo-syyskuun aikana ei ole ollut kertaakaan tilannetta, että samaan aikaan olisi ollut enempää kuin kolmen kasvatusvastuullisen henkilön ryhmä paikalla (3 x 8 = 24)
- Iältään 4-5 vuotiaiden ryhmässä on kirjoilla 66 lasta; 2 lastentarhanopettajaa ja 3 lastenhoitajaa. Tässä ryhmässä on myös muista päiväkodeista käyviä lapsia. Elo-syyskuun aikana ei ole ollut kertaakaan tilannetta, että samaan aikaan olisi ollut enempää kuin kolmen kasvatusvastuullisen henkilön ryhmä paikalla (3 x 8 = 24)
- Ns. pienryhmässä (yli 3 v) on 16 lasta; 2 lastentarhanopettajaa ja 2 lastenhoitajaa, lisäksi 2 henkilökohtaista avustajaa.
- Esiopetus- ja iltapäivähoitoryhmässä on 21 lasta; 2 lastentarhanopettajaa, 2 lastenhoitajaa sekä 1 henkilökohtainen avustaja.
- Lisäksi päiväkodissa on 3 lastenhoitajaa ja 1 peruspäivähoidon avustaja, joilla ei ole ns. omaa ryhmää, vaan he toimivat siellä, mihin heitä milloinkin tarvitaan. Yksi henkilö on ns. resurssihenkilö (varahenkilö) Kaksi muuta työntekijää ovat käytettävissä siinä ryhmässä, missä tarvitaan ryhmään työntekijöitä mm. vuosilomien takia. Toimintakauden aikana, kun lapsimäärä tulee todennäköisesti kasvamaan, nämä kaksi lastenhoitajaa tulevat toimimaan kiinteämmin jossain ryhmässä.

2) Selvitys elo-syyskuun 2017 aikana avustajien käyttämisestä kasvatusvastuullisena sijaisena, samalla pyydetään toimittamaan sijaisena toimivien avustajien tutkintotodistusten kopiot.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

- Avustajia on toiminut kasvatusvastuullisissa tehtävissä ajalla 1.8.2017-30.9.2017 viitenä päivänä 2-3 h/pv sekä neljänä päivänä koko työpäivän. Aina on tarkistettu ensisijaisesti tukea tarvitsevien lasten läsnäolot eli tarvitaanko avustaja lapsen avustamistehtävään.
- Itä-Suomen aluehallintovirastolle toimitettavista tutkintotodistuksista ilmenee, että kaksi kolmesta avustajina toimivista työntekijöistä ovat päteviä kasvatusvastuulliseen tehtävään. Avustaja, jolla on Lasten ja nuorten erityisohjaajan ammattitutkinto, eikä ole pätevä lastenhoitajan tehtävään, on tullut elo- syyskuussa neljänä aamuna 2 - 3 tunniksi ensimmäisenä työntekijänä 3-5 vuotiaiden lasten ryhmään, minkä jälkeen on tullut toinen työntekijä. Tuona aikana on ollut ryhmässä 2 - 4 lasta. Päiväkodilla oli käsityksenä, että kyseisen ammattitutkinnon omaava olisi ollut pätevä toimimaan kasvatusvastuullisena.

3) Elo-syyskuun aikana ei ole ollut lapsiryhmässä yhtään ylitystä.

Lopuksi lisäselvityspyynnössä todetaan, että kasvatus- ja opetuslautakunta voi kommentoida ja täydentää tarkastuspöytäkirjaa omalla lausunnollaan mahdollisten virheiden osalta.

Korjausta pöytäkirjan sivun 4/6 alkuun:

Tarkastuskäynnillä kerrottiin, että päiväkotiin on sijoitettu 128 lasta. Näistä –sanon tilalle Lisäksi 55 lasta on ns. keikkalapsia, joiden hoitotarve on satunnainen ja vähäinen.

Ehdotus

Esittelijä: Virpi Siekkinen

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää toimittaa lisäselvityksen Itä-Suomen aluehallintovirastolle 31.10.2017 mennessä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tiedoksi

Itä-Suomen aluehallintovirasto/Anu Liljeström, Virpi Siekkinen, Seija Manninen, Pirjo Vartiainen, Anne Jukarainen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§38, §39, §42, §43, §44, §46, §47

Muutoksenhakukielto

Valmistelua tai täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.
Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§40

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen tai kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen taikka molemmat.

1 OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusoikeus

Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisua vaaditaan:

Mikkelin kaupunki

Kasvatus- ja opetuslautakunta

PL 33, 50101 Mikkeli

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla:

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mikkelin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 33, 50101 Mikkeli

Käyntiosoite: Maaherrankatu 9-11

Sähköpostiosoite: kirjaamo@mikkeli.fi

Kirjaamon aukioloaika: klo 9-15

2 OHJEET KUNTALAIN MUKAISEN OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Mikkelin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan *asianosaisen* saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen ja kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Mikkelin kaupunki/Kasvatus- ja opetuslautakunta.

Postiosoite: PL 33, 50101 Mikkeli

Käyntiosoite: Raatihuoneenkatu 8-10

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mikkelin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 33, 50101 Mikkeli

Käyntiosoite: Maaherrankatu 9-11, 50101 Mikkeli

Sähköpostiosoite: kirjaamo@mikkeli.fi

Kirjaamon aukioloaika: klo 8-16

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asiantuntijajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§41, §45

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Mikkelin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan *asianosaisen* saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen ja kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Mikkelin kaupunki/Kasvatus- ja opetuslautakunta

Postiosoite: PL 33, 50101 Mikkeli

Käyntiosoite: Maaherrankatu 9 – 11, 50101 MIKKELI

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- se, millaista oikaisua vaaditaan
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Mikkelin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite: PL 33, 50101 Mikkeli

Käyntiosoite: Maaherrankatu 9-11, 50101 Mikkeli

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Mikkelin asianhallintajärjestelmässä

Sähköpostiosoite: kirjaamo@mikkeli.fi
Kirjaamon aukioloaika: klo 8-16